

Stor interesse for temadage om prærør

De to temadage om prærør trak næsten 300 deltagere til. De hørte blandt andet om arbejdet med certificering og nye normer og selvfølgelig om årets test af prærør.

PRÆRØR

Af journalist Flemming Linnebjerg
Rasmussen, Dansk Fjernvarme

En absolut afgørende del af ethvert fjernvarmesystem er i sagens natur de rør, der bliver brugt til at distribuere det varme vand rundt til forbrugerne. De præisolerede fjernvarmerør er således en af de vigtigste komponenter i branchen, og set i det lys er det ganske naturligt, at årets to temadage om prærør trak 109 deltagere i Køge og yderligere 180 dagen derpå i Vejle.

Deltagerne i Køge kunne høre for manden for Dansk Fjernvarmes Distributionsgruppe, forsyningsdirektør Astrid Birnbaum fra Københavns Energi, indlede med at samle op på årets arbejde i gruppen. Hun kunne blandt andet fortælle, at det danske arbejde med prærørstest har fået international opmærksomhed.

- Den tyske fjernvarmeforening har besluttet at kopiere vores danske testmodel. Vi er naturligvis stolte af, at vores model inspirerer andre steder - det er absolut en positiv ting, konstaterede hun ved mødet på Hotel Hvide Hus i Køge.

Distributionsgruppen er også på forskellig vis involveret i internationalt arbejde, blandt andet når det gælder arbejdet med en ny certificeringsordning for fjernvarmerør. Ordningen kommer i første omgang til at gælde for de stive rør fordi der for disse produkter allerede findes en europæisk norm. Astrid Birnbaum opfordrede til, at både producenter og kunder tager certificeringen til sig.

- I Distributionsgruppen synes vi bestemt, at man som fjernvarmeværk skal forlange, at de produkter, man køber, skal være certificerede. Men en af vores kæpheste i gruppen er jo, at branchen skal blive ved med at udvikle produkterne, og derfor kan vi sagtens stille krav, der går ud over normen, sagde hun.

Årets prærørstest

I alle fem år, Distributionsgruppen har gennemført test af prærør, har det været Henning D. Smidt fra Teknologisk Institut, der har stået for den.

Han var også på plads i år, men Astrid Birnbaum kunne i sin velkomst oplyse, at han stopper hos Teknologisk Institut for at gå på pension. Trods dette faktum fortsætter samarbejdet med Henning D. Smidt dog foreløbigt, og det er fortsat Teknologisk Institut, der skal lægge lokaler til at gennemføre de nødvendige tests.

Årets gennemførte tests omfattede såvel stive som fleksible rør samt muffers. Henning D. Smidt konstaterede indledningsvis, at der er tale om en stikprøve, og at resultaterne alene gælder for de produkter, der blev udtaget til test. Herefter vendte han sig mod resultaterne, som i det følgende blot vil blive refereret i udvalgte.

Et mere komplet billede af årets test kan findes i Henning D. Smidts rapport samt i materialet fra temadagene - det hele er tilgængeligt på Dansk Fjernvarmes hjemmeside.

Lambdaværdier

Efter at MosFlowline sidste år trak sig ud af det danske marked, bød dette års prærørstest på et helt nyt bekendtskab. Det drejer sig om tyske German Pipe, som klarede sig fint, når det gælder et af de absolut vigtigste parametre for et præørs kvalitet, nemlig lambdaværdien. Her var German Pipes stive rør på niveau med Logstors og Star Pipes, der begge fastholdt deres niveau fra 2005, hvor en sådan test sidst blev gennemført. Til gengæld skilte Isoplus sig i Henning D. Smidts test negativt ud ved at have en ringere lambdaværdi end niveauet for 2005.

Også de fleksible rør fra Isoplus fik i år et dårligere testresultat end førhen, mens det til gengæld var lykkedes Logstor og Star Pipe at fremvise en bedre værdi, end det var tilfældet ved sidste test i 2004. German Pipe havde ikke leveret fleksible rør til test. Traditionen tro fik rørproducenterne selv ordet ved temadagene, og her kunne Isoplus fremvise en række resultater fra egne tests, hvor selskabets rør klarede sig bedre.

Revner i fleksible rør

Netop de fleksible rør havde i år gennemgået en anden interessant test. Henning D. Smidt havde således afprøvet, hvad der skete, hvis rørene bøjes modsat den retning, de er oprullet i. Det er en situation, håndværkerne ofte kommer i, når rørene lægges i jorden. Testen er desuden særlig interessant, fordi en ny norm er på vej igennem systemet, der fastslår, at de revner, der måtte opstå, ikke må være mere end 5mm.

Alle rørene viste sig at knække i skummet, når de bukkes mod den retning, de har fået, da de blev rullet sammen. Men ifølge Henning D. Smidt er det under visse forudsætninger ikke problematisk.

- Normen er lidt uklar, fordi det ikke defineres, hvor de 5 mm skal måles. De revner, der opstår i rørene, er bredere yderst end inderst - men skal bredden på revnen så måles yderst eller inderst? Vi ved det ikke, men efter min overbevisning betyder en sprække ikke noget, hvis den ikke går helt ind til medierøret og fritlægger det, sagde Henning D. Smidt.

Brudforlængelsen af kapper på de stive rør blev også prøvet i en test, der afprøver kvaliteten af de materialer der er anvendt til kappen. Her fejlede German Pipe sammen med Star Pipe, mens de øvrige producenter, Logstor og Isoplus, klarede sig igennem.

I sine afsluttende bemærkninger kon-

staterede Henning D. Smidt, at præ-rørstesten også i år havde vist sin værdi for branchen, idet der både blandt de testede rør og muffe var fundet produkter, som desværre ikke levede op til eksisterende standarder eller krav, der er på vej gennem systemet. Testresultaterne kan dermed være med til at presse udviklingen fremad og højne kvaliteten.

Normer på vej

Selvom præ-rørstesten spillede hovedrollen ved de to temadage, var der også plads til andre indlæg.

Et af dem stod Jan Ellers fra CTR for, da han ved mødet i Køge fik ordet for at give en status på det normarbejde, der foregår i internationalt regi.

Det gjorde han under overskriften "ting tar' tid" ud fra den betragtning, at det typisk er en ret lang proces på flere år at få nye normer gennem systemet.

De skal udarbejdes af den interna-

tionale standardiseringsorganisation, CEN's, tekniske komité, så skal de i høring, hvorefter de revideres igen, inden de kommer til en formel afstemning.

Først herefter er de klar til at blive ratificeret i de enkelte landes standardiseringsorganer - i Danmark drejer det sig om Dansk Standard.

Jan Ellers kunne oplyse, at helt nye normer for henholdsvis fleksible rør og twinrør er på vej igennem den proces. Desuden er en række standarder ved at blive revideret, det gælder for præ-rør, fittings, muffe og ventiler.

Som Distributionsgruppens formand, Astrid Birnbaum, pointerede, så har alle disse normer betydning i forhold til at sikre en ensartet målestok for kvalitet inden for fjernvarmeprodukter.

Det forventes, at de omtalte normer er igennem systemet i 2009.

fr@danskfjernvarme.dk